Az **igénybevétel feltétele** a házastársak – adóbevallásban közösen tett, egymás adóazonosító jelét is feltüntető – **nyilatkozata**, amely tartalmazza a kedvezmény összegének megosztására vonatkozó döntésüket.

A kedvezményt a házastársak már év közben is igénybe vehetik az adóelőleg megállapításakor. Erről bővebben az 10. pontban ("Az adóelőleg meghatározása") tájékozódhat.

7. Családi kedvezmény¹²

A családi kedvezmény az összevont adóalapot csökkentő olyan adóalapkedvezmény, amelyet a jogosult – jogosultsági hónaponként – az eltartottak számától függően **a kedvezményezett eltartottak után érvényesíthet**.

7.1. Jogosult¹³

Az Szja törvény a következők szerint határozza meg, hogy ki lehet a családi kedvezmény jogosultja:

- a) az a magánszemély, aki a Cst.¹⁴ szerint gyermek után **családi pótlékra jogosult**¹⁵, továbbá **a jogosulttal közös háztartásban élő, családi pótlékra nem jogosult házastársa** (például a nevelőszülő házastársa);
 - (A Cst. szerint a családi pótlékra jogosult a szülővel együtt élő **élettárs**, ha az ellátással érintett gyermekkel életvitelszerűen együtt él és a szülővel élettársként legalább egy éve szerepel az Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásában, vagy a szülővel fennálló élettársi kapcsolatát az ellátás megállapítására irányuló kérelmet legalább egy évvel megelőzően kiállított közokirattal igazolja¹⁶. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha a gyermek vér szerinti szülőjével együtt élő élettárs **jogosult** a **családi pótlékra**, **akkor a családi kedvezményre is jogosult**, így azt már év közben is érvényesítheti.)
- b) a várandósság 91. napjától a **kismama és a vele közös háztartásban élő házastársa** (tehát az élettárs nem);
- c) a családi pótlékra saját jogán jogosult gyermek (személy), vagy döntésük szerint a vele közös háztartásban élő hozzátartozói (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is) közül egy;

¹³ Szja törvény 29/A. § (3) bekezdés.

¹² Szja törvény 29/A.–29/B. §.

¹⁴ A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.).

¹⁵ Kivétel az Szja törvény 29/A. § (3) bekezdés aa)–ac) pontjaiban felsorolt magánszemélyek, mivel ezek a személyek foglalkozásukra tekintettel jogosultak a családi pótlékra.

¹⁶ A Cst. 7. § (1) bekezdés a) pontja.

d) a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély, vagy – döntésük szerint – a vele közös háztartásban élő hozzátartozói (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is) közül egy.

Az a) pont szerinti jogosultak körének meghatározásához a Cst. családi pótlékra vonatkozó rendelkezéseinek ismerete szükséges.

A családi kedvezmény érvényesítésének **nem feltétele a családi pótlék folyósítása**, ezért az a magánszemély is igénybe veheti a kedvezményt, aki bár a gyermekére tekintettel jogosult ezen ellátásra, de nem kéri, kérte a családi pótlék folyósítását. Ha a magánszemély nem kérte a családi pótlék folyósítását és nem biztos abban, hogy fennáll-e a jogosultsága a családi pótlékra, akkor erről információt kaphat a lakóhelye szerinti fővárosi, megyei kormányhivatalban.

A c)–d) pontok esetén nemcsak a közös háztartásban élő hozzátartozó, hanem **a gyermek szüleinek hozzátartozója is jogosult lehet** a családi kedvezményre. Például az árva, családi pótlékra saját jogán jogosult gyermeket sokszor az elhunyt szülő testvére fogadja be a családjába, háztartásába. Ekkor a nagynéni, nagybácsi nem tekinthető a Ptk.¹⁷ alapján a gyermek hozzátartozójának, de a szabálynak köszönhetően jogosult lehet a szülő testvére is, hiszen ő a szülő tekintetében hozzátartozónak számít.

Változás, hogy a családi pótlékra saját jogán jogosult, a rokkantsági járadékban részesülő kedvezményezett eltartott esetében a kedvezményt érvényesítő személye év végén változhat, azaz az év közben igénybe vett családi kedvezményt az szja-bevallásban más jogosult érvényesítheti. Ilyen esetben felmerülhet, hogy annak, aki év közben ilyen jogcímen igénybe vette a családi kedvezményt, azt vissza kell fizetnie, mivel az érintettek döntése alapján a kedvezményt nem az érvényesíti a bevallásban, aki év közben igénybe vette.

Mivel a kedvezmény év közbeni igénybevétele jogszerű volt, ezért annak visszafizetésekor a magánszemélynek nem kell különbözeti bírságot fizetnie.

Például a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély, aki a nővérével és annak férjével él közös háztartásban, év közben saját maga veszi igénybe a családi kedvezményt.

Júliusban a nővér magzatra tekintettel családi kedvezményre válik jogosulttá. Nincs akadálya annak, hogy év végén a magzat és a rokkantsági járadékban részesülő kedvezményezett eltartott után a bevallásában a magánszemély nővére érvényesítse a családi kedvezményt. Ezzel egyidőben azonban a testvérének az év közben érvényesített kedvezményt vissza kell fizetnie a bevallásában, mivel a

_

¹⁷ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § (1) bekezdés 1–2. pontja.